

ALLAN NEVINS: *The Place of Franklin D. Roosevelt in History*. Leicester University Press, 1965. 20 sider. 4 sh. 6 d.

Som titlen angiver, vil Nevins i denne Sir George Watson Lecture forsøge at give en vurdering af Roosevelts plads i historien. At denne er blandt de store, er for Nevins klart. Men i hvilken grad skyldtes storheden manden selv og i hvilken grad situationen, tiden? Nevins mener det sidste.

I sin analyse af Roosevelts intellektuelle udrustning fremhæver Nevins især hans hurtighed og fleksibilitet. Hans organisationsevne og hans glimtvis dristige fantasi. Han var først og fremmest en handlingens mand, og han tænkte mere intuitivt end logisk. Men netop disse egenskaber gjorde ham egnet som leder, og kombineret med en dyb religiøs overbevisning og en aldrig svigtende optimisme lod de ham bevare hovedet koldt i selv de værste krisesituationer. Hans storhed, mener Nevins, var »an effective greatness of action«. Han havde evnen til at gøre det rette på det rette tidspunkt og bruge sine evner i harmoni med tidens bedste kræfter, sådan som han viste det i krisen 1933 og i årene 1940-41. Og han havde evnen til at føre den amerikanske pragmatisk eksperimenterende metode til sejr. New Deal var netop en sådan pragmatisk kombination af politiske forandringer, den var empirisk, ikke ideologisk. Det samme er for Nevins Roosevelts udenrigspolitik. Men resultatet var for USA en ny social struktur og en ny orientering i verdenspolitikken.

For Nevins er dette væsentligt at slå fast: Roosevelt beviste endnu engang, at Amerika ikke behøver nogen ideologisk revolution for at finde nye veje.

INGA FLOTO

BJØRN SVENSSON: *Derfor gik det sådan 9. april*. København, Branner og Korch, 1965. 249 sider. 21,75 kr. Indb. 33,75 kr.

Efter 1945, hvor debatten om forspillet til den 9. april for alvor tog fat, har man altid med interesse lyttet til redaktør Bjørn Svenssons indlæg. I diskussionen, der alt for ofte stod i det politiske opgørs tegn, og som var præget af de mange voldsomme følelsesudladninger, har Bjørn Svenssons særkende stedse været den klare, nøgterne og fordomsfrie holdning til stoffet. Selv ikke uengageret og ofte skarpt polemisk i sin argumentation har han – i det store og hele svigtet af faghistorikerne – dog alene repræsenteret en kritisk-metodisk tilnærmelse til det kontroversielle emne. Allerede i 1946 kom hans første bog *Fuld besked om 9. april*, i 1957 fulgte *Mytedannelser omkring 9. april 1940*, og i 25-året for det tyske angreb har han nu udsendt sit foreløbig sidste bidrag til 9. april-forskningen. For den, der gennem årene har fulgt Svenssons skribentvirksomhed i aviser og tidskrifter, er der vel ikke noget egentlig nyt at hente i dette sidste arbejde, men det er vigtigt, at der nu foreligger en samlet oversigt over resultatet af et tyve-årigt studium af 9. april-forspillet kilder og problemer, samtidig med at vi nu for første gang på dansk har fået en monografi, der behandler april dagenes indrepolitiske forviklinger på en europæisk baggrund.